

Onderwerp Stedelijke logistiek

Steller Sjouke van der Vlugt

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 3678167

Bijlage(n) 0

Ons kenmerk 6653847

Datum 22-11-2017

Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren we u over de opgaven van de stedelijke logistiek in Groningen en de voorgestelde aanpak daarvan. Tijdens de vergadering van de rekeningcommissie B&V op 5 juli 2017 hebben wij toegezegd u in het najaar van 2017 nader te informeren over de stand van zaken en de aanpak van de stedelijke logistiek.

Onze (binnen-)stad is het hart van de Noord-Nederlandse economie en veruit het belangrijkste en grootste verblijfsgebied voor winkels en horeca. De veeleisende consument leeft, werkt en recreëert in toenemende mate in de binnenstad. Daarbij hoort een groeiende vraag naar goederen en diensten. Tegelijk willen consumenten en bewoners dat hun leefomgeving leefbaar is en blijft, of zelfs beter wordt.

We zien een sterke groei in het aantal bestelbusjes met postpakketten en we verwachten dat pakketbezorging de komende jaren zal toenemen. Niet alleen in de binnenstad, maar ook in de woonwijken. Consumenten bestellen steeds vaker producten online die aan huis worden bezorgd, ook alledaagse producten zoals boodschappen en medicijnen worden in toenemende mate met bestelbusjes bezorgd. Door de vergrijzing zal dat laatste nog flink doorgroeien. Bovendien verhandelen we steeds meer spullen via deelplatforms zoals Marktplaats die consumenten zelf met de auto halen en brengen. Ook horeca, winkels en bouwbedrijven zorgen voor meer bezorgmomenten en logistiek verkeer. Restaurants willen vaker en vers geleverd krijgen. Winkels willen hun assortiment met grote regelmaat vernieuwen.

Eind 2014 tekenden 54 partijen in het Prinsenhof Hotel samen met voormalig Staatssecretaris Mansveld de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (Green Deal ZES). Het Rijk, gemeenten, vervoerders, verladers, autofabrikanten, onderzoeksinstituten, branche- en belangenorganisaties ondertekenden deze deal. Gezamenlijk hebben zij afgesproken te onderzoeken hoe emissievrije bevoorrading van stadskernen in de praktijk gebracht kan worden, zodat in 2025 (zoveel mogelijk) emissievrije stadslogistiek is gerealiseerd.

De ondernemersvereniging voor wegtransportbedrijven en logistiek ondernemers, Transport en Logistiek Nederland (TLN), heeft vertrouwen uitgesproken in de doelstelling van Zero Emissie Stadsdistributie in 2025. Ook lokale transportbedrijven willen investeren in emissievrije voertuigen en andere/nieuwe logistieke concepten. Zij vragen gemeenten om aan een aantal punten te voldoen, zodat de vervoerders de transitie naar zero emissie kunnen verwezenlijken. Verderop in deze brief gaan we hier nader op in.

In 2018 stellen wij een stappenplan Zero Emissie Stadslogistiek 2025 (ZES 2025) op. Dit stappenplan gaan we bespreken met de verschillende partijen die betrokken zijn bij de stedelijke logistiek.

Terugblik

In 2016 hebben wij u geïnformeerd over de eerste stappen die de stad Groningen zet op weg naar een Zero Emissie Stadslogistiek. Voor het stimuleren van emissievrije stadslogistiek hebben we maatregelen aangekondigd die het vracht- en bestelverkeer in het voetgangersgebied slimmer en beter reguleren en bundelen, namelijk:

- het wijzigen van de venstertijden;
- een strenger, op emissievrij vervoer gericht ontheffingenbeleid;
- een gerichte (en op termijn slimmere) handhaving.

Dit heeft per 1 januari 2017 geleid tot de volgende concrete maatregelen.

- Een algehele verruiming van het ochtendvenster van 5.00 tot 12.00 uur (was van 5.00 tot 11.00 uur)
- Opheffen van het avondvenster (was van 18.00 tot 20.00 uur)
- Voorkeursbeleid voor emissievrije voertuigen buiten de venstertijden
- Strengere handhaving van de venstertijden in oktober 2017

De volgende onderwerpen zijn in 2016 aangekondigd om op te pakken.

- Onderzoek uitbreiding venstertijdengebied
- Op langere termijn inzetten op technische hulpmiddelen, zoals cameratoezicht en kentekenherkenning.

Stand van zaken stedelijke logistiek

De stedelijke logistiek krijgt een prominentere plek in het meerjarenprogramma Verkeer en Vervoer dan de afgelopen jaren. Hierbij richten wij ons met name op twee aandachtsgebieden: de bereikbaarheid en doorstroming over de weg enerzijds en de impact van vrachtverkeer op de openbare ruimte anderzijds.

De impact van vrachtverkeer op (het gebruik van) de openbare ruimte is vooral in de binnenstad al jaren een opgave. Onze ambitie voor een aantrekkelijke en leefbare binnenstad is vastgelegd in de visie Bestemming Binnenstad “Ruimte voor jou” en in de Inrichtingsleidraad voor de openbare ruimte van de binnenstad van Groningen. Daarin leggen we het primaat van gebruik van de openbare ruimte bij de voetganger en de fietser. Waar sprake is van conflicten vergt dat maatregelen, zoals het verleggen van de busroutes en het aanscherpen van regelgeving omtrent bevoorrading van winkels, horeca, etc. Binnen de stedelijke logistiek richten we ons daarom primair op de binnenstad.

Green Deal Zero Emission Stadslogistiek

In 2014 heeft de gemeente Groningen de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek (GD-ZES) getekend. Daarmee hebben we ons uitgesproken voor een emissievrije stadsdistributie in 2025, als opmaat naar een emissievrije binnenstad in 2030. Wij willen koploper zijn op het gebied van duurzaamheid. Daarom geven wij op meerdere fronten het goede voorbeeld, zoals het stimuleren van de waterstofeconomie door te investeren in waterstofwagens voor Stadsbeheer en het aanleggen van laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen.

Eén van de inzetbare middelen die we al langere tijd hanteren, is de regulering van venstertijden voor bevoorrading, waarmee de toegestane aanwezigheid van vrachtverkeer in het kernwinkelgebied is bepaald. Daarmee sturen we nu zowel op het gebruik van ruimte als de luchtkwaliteit.

Hoofdthema's

We werken momenteel met vier hoofdthema's voor de stedelijke logistiek, allemaal primair ten dienste van de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de binnenstad:

1. Stappenplan ZES 2025
2. Logistieke hubs
3. Kennisontwikkeling en innovatie
4. Ontheffingen binnenstad

Hieronder worden deze vier hoofdthema's nader toegelicht.

1. Stappenplan ZES 2025

De ambitie van emissievrije stadslogistiek in 2025 lijkt nog ver weg, maar vraagt dat wij nu de concrete voorbereidingen opstarten. De eerste stap is op 1 januari 2017 gezet met de aanpassing van het venstertijdenbeleid en in 2018 stellen we het stappenplan voor het traject tot 2025 op. De evaluatie van de aanpassing van de venstertijden voeren we gelijktijdig uit met de 0-meting voor de kentekenhandhaving die verderop in deze brief staat vermeld.

Het stappenplan biedt marktpartijen duidelijke kaders waarbinnen zij nieuwe, efficiënte bevoorradingsconcepten kunnen ontwikkelen en in de praktijk brengen. Daarbij doen we voorstellen voor het gefaseerd aanpassen van regelgeving, zoals venstertijden (inclusief digitale handhaving) en de voorwaarden voor ontheffingen (tijdsduur, maatvoering voertuigen, etc.).

Transport en Logistiek Nederland

De vervoerders en de belangenvereniging Transport en Logistiek Nederland (TLN) wil mee in de transitie naar Zero Emissie Stadsdistributie. Om deze transitie te kunnen maken vraagt TLN van de 40 grootste gemeenten in Nederland:

- uiterlijk in 2018 hun definitie van de 'binnenstad' te publiceren die vanaf 2025 zal gelden als zero emission gebied zodat transportondernemers daarop hun businessmodel kunnen voorbereiden.
- in goed overleg terreinen beschikbaar te stellen aan de rand van de binnensteden voor de ontwikkeling van logistieke ontkoppelpunten met de vereiste laadsystemen.
- in de aanloop tot 2025 en daarna tot 2030 (overgangstermijn Euro-6 voertuigen) voordelen te bieden aan bedrijven die vooruitlopend op de normstelling hun binnenstadslogistiek al zero emission uitvoeren (onder het mom van duurzaamheid loont).
- voor bijzondere voertuigen die niet (tijdig) kunnen voldoen aan de emissie-eisen een ontheffing af te geven. Deze voertuigen vragen van ondernemers een veel grotere investering en hebben tevens een aanzienlijk langere afschrijvingstermijn dan 'normale' vrachtauto's. Denk bijvoorbeeld aan vrachtauto's voor het vervoer van bouwmaterialen, kermisexploitanten of podiumopbouwers.

In het stappenplan ZES 2025 werken we uit hoe we kunnen voldoen aan de bovenstaande punten.

Ook lokale/regionale transportbedrijven willen investeren in emissievrije voertuigen en nieuwe logistieke concepten. De bedrijven die wij hierover spreken geven aan dat zij als belangrijke voorwaarde een strenge overheid zien. Een strenge handhaving creëert een level playing field waarbinnen deze ondernemers willen investeren in emissievrije voertuigen.

Handhaving

Bij het veranderen van beleid hoort ook gewenning en regulering. Aan de invoering van de nieuwe venstertijden in 2017 was een periode van informeren en handhaven gekoppeld. We zijn in september 2017 nogmaals begonnen met een waarschuwingsperiode. Vervoerders in het venstertijdengebied hebben weer een flyer met de venstertijden ontvangen. Sinds oktober is de handhaving opgeschroefd. We gaan nog in gesprek met binnenstadondernemers over de effecten van het strenger handhaven. Dit combineren we met de 0-meting voor de pilot met digitaal handhaven.

In 2018 willen we een pilot uitvoeren met digitaal handhaven op basis van kentekenherkenning. Ervaringen in andere Nederlandse steden leren dat handhaven met kentekenherkenning een bijna 100% pakkans oplevert. Daar staat tegenover dat deze vorm van handhaving ook arbeidsintensiever is. De verkeersovertredingen moeten -op beeld weliswaar- nog steeds door Boa's geconstateerd worden. Er worden meer overtredingen geconstateerd waardoor er meer processen verbaal opgemaakt moeten worden. Met behulp van de pilot willen we ontdekken wat de effecten op straat én wat de (financiële) gevolgen van handhaving met kentekenherkenning voor de gemeente zijn. Vóór de start van de pilot voeren we een 0-meting uit. Tijdens de pilot monitoren we de hoeveelheid verkeer in de betreffende straat. Na afloop van de pilot voeren we een evaluatie uit. De bevindingen van de pilot gebruiken we voor de keuze voor de manier van handhaven in de toekomst. Tijdens de pilot zullen wij ons uiteraard houden aan het Beleidskader Flitspalen van het Openbaar Ministerie en aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

Uitbreiding venstertijdengebied

De vraagstelling over uitbreiding van het venstertijdengebied is integraal onderdeel van de herinrichtingsprojecten van de voormalige busroutes door de binnenstad, die in het kader van de binnenstadsaanpak 'Ruimte voor jou' worden omgevormd tot ruimte voor voetgangers en fietsers. Binnen deze projecten vindt ook besluitvorming plaats over toegankelijkheid van auto- en bevoorradingsverkeer.

Communicatie

Het is van belang om duidelijk en veel te communiceren met de verschillende stakeholders over de veranderingen. We werken hierbij samen met Groningen Bereikbaar.

We stellen een conceptstappenplan op dat we bespreken met de verschillende stakeholders. Het gaat hier in ieder geval om bewoners en ondernemers in de binnenstad, groothandels in de horeca, bouwbedrijven, klusbedrijven, de warenmarkt, afvalverwerkingsbedrijven en gemeentelijke diensten.

Het conceptstappenplan leggen we na consultatie van de stakeholders voor aan de adviescommissie Verkeer en aan een op te richten klankbordgroep Stedelijke Distributie Groningen. Adviezen en aanbevelingen van de adviescommissie en de klankbordgroep voegen we toe aan de besluitvormingsstukken die we in het najaar van 2018 willen voorleggen aan uw gemeenteraad. In de klankbordgroep Stedelijke Logistiek Groningen zitten belangenvertegenwoordigers van de stakeholders:

- TLN
- Evo Fenedex
- Koninklijke Horeca Nederland
- GCC
- MKB Noord
- VNO NCW
- RUG (voor inhoudelijke expertise)

2. Distributiehubs

Door overslag van goederen op aangewezen locaties aan de rand van de (binnen)stad, kan het aantal en omvang van bevoorradingsvoertuigen positief worden beïnvloed. Op minimaal twee locaties worden daarom pilots voor distributiehubs opgezet, te weten bij het Noorderpoortcollege aan de Bornholmstraat en bij Flora Holland te Eelde. Als gemeente Groningen werken we binnen deze pilots samen met andere overheden, onderwijs, binnenstadondernemers en natuurlijk logistieke bedrijven om nieuwe concepten voor stadsdistributie in de praktijk te testen/uit te voeren.

Tijdens Let's Gro vond op 2 november 2017 een workshop plaats over de toekomst van de stedelijke logistiek. Hierin stond het principe van de distributiehubs centraal. Vanuit de verschillende stakeholders waren vertegenwoordigers aanwezig. Er was veel betrokkenheid bij dit onderwerp, en veel enthousiasme om dit thema gezamenlijk verder uit te diepen in volgende bijeenkomsten. Als gemeente zien wij een belangrijke rol om deze ontwikkeling te faciliteren en te stimuleren.

3. Kennisontwikkeling en innovatie

Het ontwikkelen van Europese standaarden is van groot belang voor logistieke bedrijven en dus ook voor het succes van de Zero Emissie Stadslogistiek. Voor kennisontwikkeling werken we daarom nauw samen met andere steden en regio's in het Europese project Surflogh (Smart urban freight logistic hubs), dat loopt van 2017 tot 2020. Bij de kennissessies van dit Europese project betrekken we ook de lokale en regionale stakeholders;

Een voorbeeld voor een gewenste standaard is het Open Trip Model, dat met medewerkers van o.a. de gemeente Groningen ontwikkeld is door het Rijksprogramma Beter Benutten, met medewerking van Groningen Bereikbaar.

<http://www.beterbenutten.nl/supermarktlogistiek>

<https://www.opentripmodel.org/>

4. Ontheffingen binnenstad

Naast het bevoorravingsverkeer voor de detailhandel zijn we in gesprek met vervoerders die vaak in de binnenstad moeten zijn over de wijze waarop zij kunnen bijdragen aan de zero emissie stadslogistiek en aan een vermindering van de overlast voor voetgangers en fietsers. Het gaat hierbij om de groothandels in de horeca, bouwbedrijven, klusbedrijven, de warenmarkt, afvalverwerkingsbedrijven en gemeentelijke diensten. We gaan samen met deze partijen bekijken welke extra voorwaarden we aan de ontheffingen kunnen koppelen om de leefbaarheid te stimuleren en de uitstoot te beperken.

Vervolg

In het voorjaar van 2018 gaan we graag met u in gesprek om de uitgangspunten voor het stappenplan ZES 2025 te bespreken. Welke maatregelen moet de gemeente treffen? Welke maatregelen moeten ondernemers en logistieke bedrijven treffen? Daarna stellen wij een conceptstappenplan op dat we met de stakeholders gaan bespreken. Hierbij betrekken we in ieder geval de groothandels in de horeca, bouwbedrijven, klusbedrijven, de warenmarkt, afvalverwerkingsbedrijven en gemeentelijke diensten. In het najaar van 2018 leggen wij het stappenplan voor besluitvorming aan u voor.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink